

פרשת בהר תשע"ט

שבוע הבא אנו נציין בארץ את חג המדורות שלנו, ל"ג בעומר. האמת שאנו לא כל יודעים את המקור היום הזה, אך כן ידוע לנו שבתקופה התלמודית זה התקשר עם רבי עקיבא והתמיכה שלו במרד בר כוכבה בשנת 132 לספירה, מרד עם תוצאות טרגיות ביותר בשביל עם ישראל.

ארבע פעמים איבדו היהודים את ארצם, וכמעט תמיד היה זה קומץ קיצוני קטן, שהבעיר בכוונה תחילה ובמזיד את הארץ. לפעמים הקומץ הקיצוני הצליח להסיט את ארמון המלוכה, תמיד כנגד עצת נביאי ישראל, ולפעמים הקומץ הקיצוני פשוט חטף את סדר היום מידי הרוב, והצית אש שהסתיימה בחורבן נוראי ואכזרי.

המקרה הראשון היה כשמלך יהודה וסיעתו הקיצונית התעלמו מאזהרות הנביא ירמיהו, ויצאו להילחם בבבל בתחילת המאה הששית לפני הספירה. המלך ושריו לא רצו לשמוע את דברי האזהרה, ולכן כלאו את ירמיהו הנביא והתעללו בו. הם לא רק השתיקו אותו, אלא את קול השפיות שהוא ביקש להביא. זה נגמר בחורבן בית המקדש הראשון וגירוש משפחת המלוכה וסיעתה לבבל. על כך אנחנו מתאבלים עד עצם היום הזה, הן בעשרה בטבת והן בתשעה באב כל שנה.

הבבלים הקימו אוטונומיה יהודית ביהודה, ומינו את גדליה בן אחיקם היהודי שיעמוד בראשה. אבל זה לא מצא חן בעיני הסיעה הקטנה והקיצונית שנתרה בירושלים ורצתה את הכל. ביום ג' בתשרי אנשי הסיעה רצחו את המושל היהודי, והביאו לחורבן האוטונומיה היהודית ולהגליית שארית הפליטה למצרים. על כך אנו מתאבלים בכל ג' בתשרי, בצום גדליה בן אחיקם.

זה קרה בשלישית כשסיעת הסיקריקים (אנשי הפגיון ביוונית, שגם נקראו "סיעת הבריונים") חטפה את השליטה מאת ההנהגה היהודית בימי המרד הגדול, והשליטה טרור בארץ – בעיקר כנגד הרוב היהודי המתון. רבי יוחנן בן זכאי, מנהיג הפלג המתון ביהדות של אותה התקופה, הבין אז שהטירוף יחריב את ירושלים. הוא ביקש לצאת מהעיר הגוועת ולהתחיל את החיים היהודיים מבראשית. הדרך היחידה לחמוק מאנשי הפגיון הללו היה בארון מתים. וכך, במסע לוייה מבויים, הוא חמק מירושלים בארון קבורה, וכשעמד לפני המצביא הרומי, לא ביקש רחמים על העיר. הוא ידע שזה אבוד. הוא צדק. ההקצנה והטרור הובילו בסופו של דבר לנפילתה של ירושלים ולחורבן בית המקדש השני. בדרכם מירושלים למצדה, מעוזם האחרון, הסיקריקים רצחו את כל מי שהתנגד לדרכם. בסוף הם גם הרגו את נשותיהם וילדיהם. על החורבן הזה אנו מתאבלים ב"ז בתמוז ובתשעה באב.

ובפעם הרביעית, היו אלה הרבנים שאיבדו את הצפון. 60 שנה לאחר נפילתה של ירושלים החיים היהודיים בארץ ישראל התחדשו. קמו בתי מדרש לרוב, אבל כרגיל, היו אלו שרצו את הכל! רבי עקיבא וחבריו הלכו שולל אחר הבטחות גאולה שקריות של סיעות קיצוניות שהתסיסו את הרוחות אז בארץ, וסמכו את ידיהם את המצביא המהולל בר כוכבא (או כפי שכונה לאחר המרד, בר כוזיבה, בן השקר) שיביא את הגאולה. בכך הם הובילו למרד בר כוכבא הנוראי. המרד הסתיים שלוש שנים מאוחר יותר, בחורבן הגדול ביותר שידע עם ישראל עד אז. יהודה אז הפכה לפלשתינה וירושלים נחרשה. גם על אירוע מטורף והזוי זה אנו מתאבלים בתשעה באב.

קהילת אשל אברהם

התנועה המסורתית

קהילת אשל אברהם Congregation Eshel Avraham

קהילת אשל אברהם

יוצא מן הכלל בכל הסיפורים הללו הוא מרד המכבים בשנת 167 לפני הספירה. אבל הוא לא יוצא מן הכלל רק בגלל שהמרד הזה הצליח, אלא בגלל שהוא נאבק בכפייה הדתית היוונית שהונהגה אז בארץ. הוא לא הונע משאיפות לאומניות, אלא מכמהה לחירות דתית.

ההיסטוריה מספרת לנו בצורה שלא משתמעת לשתי פנים, שכל זמן ששלטה בארץ ישראל המתנינות, הפלורליזם הדתי, והכבוד לגר, הייתה עדנה ושגשוג! ללא יוצא מן הכלל! כל אימת שהשתלט מיעוט קיצוני על סדר היום הציבורי – בדרכים פוליטיות או בדרכי טרור ואלימות – הסיפור נגמר בחורבן. ללא יוצא מן הכלל!

ואנחנו עומדים נבוכים לנוכח מעשי הנבלה, מצקצקים בלשונו, ואומרים בביטול: נו באמת, זה רק קומץ קטן, זה לא מעיד על הכלל...

לפני שבוע חגגנו 71 שנות עצמאות. אויבנו לא יחריבו אותנו! הקנאות, האלימות, השנאה לאחר, כל אלו יעשו את זה טוב יותר מכל אויב חיצוני. מיעוטים קיצוניים כבר חטפו מהרוב - השקט והמתון - את המדינה היהודית בעבר. והרוב שתק. כי הרוב פחד. או כי הוא לא האמין שמיעוט יכול להבעיר את העולם. אבל זה לוקח רק קנאי אחד עם גפרור אחד להבעיר את הכל.

כשמחזירים את התורה למקומה בשבת בבוקר, שרים את המילים הבאות: "עץ חיים היא, למחזיקים בה, ותומכיה מאושר. דרכיה דרכי נועם, וכל נתיבותיה שלום. השיבנו ה' אליך ונשובה. חדש ימינו כקדם".

הברכה הזאת מזמינה אותנו לשוב אל עצמנו. לשוב אל עצמנו, מסתבר זה לשוב אל המתנינות, אל דרך האמצע, אל דרכי הנועם, אל דרכי השלום. וכן שבת שלום.

קהילת אשל אברהם

שד' ירושלים 72, באר-שבע 8481103, ישראל | טלפון: 08-6421424 | 08-8420989 | פקס: 08-6528877
72 Sderot Yeroshalaym, Beer-Sheva 8481103, Israel | Tel: +972-8-6421424 | +972-8-6420989 | Fax: +972-8-6528877
eshel-av@zahav.net.il | www.eshelavraham.org